

Cambra de la tardor

L'últim llibre de poemes de Roser Guasch (Arola editors) respon a una experiència estètica molt concreta. És una obra que neix de la contemplació de la pintura de Maria Teresa Baltasar. No es tracta, pròpiament, d'un llibre d'encàrrec —perquè aquí no hi ha clàusules econòmiques o contractuals de cap mena, sinó més aviat amistat que ve de lluny i diàleg fructífer entre dues disciplines artístiques.

Aquest fet determina fins a un cert punt la concepció de l'obra. Hi ha unes imatges primigènies, per dir-ho així, i després unes paraules que miren de trobar la manera d'acompanyar-les. El primer que constatem, però, és que tot i l'especificitat del diàleg, tot i el condicionament de partida, els colors i la imatgeria despullada —un punt abstracta— de Baltasar han operat com una sàvia llevadora per donar a llum els versos —clars, si se'm permet la redundància— de Roser Guasch. I que de la fusió de gèneres en neix un projecte reforçat i més ric, més complex.

La terra del record, com insinua el títol, és un llibre sobre la memòria. Això no és dir gaire cosa. Una immensa quantitat de llibres de poemes que s'han publicat al llarg dels temps tenen, en la de la memòria, la preocupació principal. Dir *memòria* implica parlar del pas del temps, de la fugacitat de la nostra estada en el món, de la tardor de la vida, de la mort, al capdavant —l'hivern ineludible. Escriure poesia i reflexionar sobre la memòria molt sovint representen activitats, o passions, sinònimes. La manera de convocar aquesta idea de la memòria, però, és el que em sembla més suggestiu dels versos de Roser Guasch. No són versos crepusculars, no tenen el to d'una certa poesia que es complau a descriure la derrota; però sí que són versos sobre petits crepuscles.

He encapçalat aquest article amb uns mots una mica enganyosos, els del títol d'un poema de Ferrater. La cambra, aquí, vol ser el llibre, però no pas la passejada simbòlica que les pàgines ofereixen. Roser Guasch surt a fora, toca la "tristesa seca dels pàmpols" i certifica la "rodonesa del raïm". Ara bé, també es confina en el celler —que és una representació simbòlica perfecta del gabinet d'escriptura. Al celler maduren els vins com a l'escriptori hi madura la poesia i la lectura rigorosa. El llibre presenta un itinerari que va de dins enfora. És el mateix itinerari que descriu la pintura de Baltasar, al començament carregada de terres i de

sanguines, d'ombres insinuades, de penombra de celler; i, més endavant, feta de colors més primaverals i de traços molt més gràcils, d'aire i de llum de vinya (en el fons, una pintura més gestual, com diuen alguns). Els poemes van alliberant llast, com seguint una mena d'ascesi. L'última paraula, ben significativament, és *silenci*. Abans d'aquest silenci, quantes coses que s'han dit, i amb quina més encomiable economia de mitjans expressius!

JORDI LLAVINA

Publicat al diari *El Punt* el 5 de juny de 2006

http://www.vilaweb.cat/www/elpunt/noticia?p_idcmp=1922982